

Από τις νομισματικές και χρηματοοικονομικές κρίσεις έως την επικράτηση των δασμών: Πώς αλλάζει η παγκόσμια οικονομία και η Ε.Ε.

Καθ. Πέτρος Λοής

Κείμενο Ανάλυσης

Φεβρουάριος 2025

Αρ.4

Η εικόνα εξωφύλλου δημιουργήθηκε με Τεχνητή Νοημοσύνη

Copyright © 2025 | All Rights Reserved

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Διεύθυνση: Ανδρέα Ζάκου, Γρ.301, 2404 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος.

Τηλέφωνο: +357 22 664470 ■ Email: info@ispd.org.cy ■ www.ispd.org.cy

Το Ινστιτούτο προάγει τον ελεύθερο και ανοιχτό δημόσιο διάλογο που εδράζεται στον ορθολογισμό και στην επιστημονική τεκμηρίωση. Οι απόψεις που εκφράζονται σε δημοσιεύσεις του Ινστιτούτου εκφράζουν αποκλειστικά τον/την συγγραφέα ή τους συγγραφείς και δεν αντανakλούν απαραίτητα τις απόψεις του Ινστιτούτου.

Καθ. Πέτρος Λοής

Περί του συγγραφέα

Ο Δρ. Πέτρος Λοής είναι Καθηγητής στη Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Λευκωσίας. Μεταξύ των ακαδημαϊκών του τίτλων, ο Καθ. Λοής είναι κάτοχος Διδακτορικού (PhD) τίτλου και Μεταπτυχιακού (MSc) στη Λογιστική και, επίσης, κάτοχος του επαγγελματικού τίτλου Certified Management Accountant του Institute of Management Accountants Australia (ICMA), μέλος του Institute of Management Accountants (IMA, The Association of Accountants and Financial Professionals in Business), και του Institute of Marine Engineers, Science and Technology (IMarEST).

Σήμερα, ο Καθ. Λοής είναι Επικεφαλής του Τμήματος Λογιστικής, Οικονομικών και Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, και Διευθυντής του Διαπανεπιστημιακού Μεταπτυχιακού Προγράμματος στη Τραπεζική, Λογιστική και Χρηματοοικονομική με το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Έχει πολυετή διδακτική και ερευνητική εμπειρία. Διδάσκει μαθήματα Λογιστικής, Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων, και Χρηματοοικονομικής Διοίκησης σε προπτυχιακό (Λογιστική, Διοίκηση Επιχειρήσεων) και μεταπτυχιακό επίπεδο (MBA, Μεταπτυχιακό στη Τραπεζική, Λογιστική, και Χρηματοοικονομική). Επίσης, είναι επιβλέπωντας καθηγητής σε μεταπτυχιακές και διδακτορικές διατριβές και μέλος εξεταστικών επιτροπών διδακτορικών διατριβών στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας και άλλα πανεπιστήμια στην αλλοδαπή. Είναι συνιδρυτής/συνεκδότης του ακαδημαϊκού περιοδικού "EuroMed Journal of Business" (εκδόσεων Emerald) και συγγραφέας και επιμελητής οκτώ βιβλίων. Έχει δημοσιεύσει πέραν των 50 ακαδημαϊκών άρθρων (σε θέματα λογιστικής, ελεγκτικής, ανάλυσης αγορών, χρηματοοικονομικής ανάλυσης εισηγμένων εταιρειών, φορολογίας, οικονομικής κρίσης, ξεπλύματος μαύρου χρήματος, χρηματοοικονομική τεχνολογία, κλπ.) σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά, όπως επίσης το ερευνητικό του έργο παρουσιάστηκε σε εθνικά και διεθνή συνέδρια (<https://scholar.google.com/citations?user=lzrtwIEAAAAJ&hl=el>). Ο Καθ. Λοής είναι ο επιστημονικός υπεύθυνος και μέλος της εξεταστικής επιτροπής για τις εξετάσεις των διορισίμων καθηγητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη Κύπρο στο μάθημα της Λογιστικής από το 2017 μέχρι σήμερα. Επίσης, είναι επιστημονικός συνεργάτης της επιτροπής συγγραφής των βιβλίων Λογιστικής (Α', Β', και Γ' Λυκείου) του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας. Ο Καθ. Λοής είναι πιστοποιημένος εκπαιδευτής του λογισμικού λογιστικού προγράμματος Powersoft365. Διετέλεσε μέλος κριτικών επιτροπών ετήσιων βραβείων (Cyprus Accounting Awards και Cyprus Tourism Awards). Υπηρέτησε ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου στην Αρχή Λιμένων Κύπρου την περίοδο 2014-2019. Παλαιότερα, και πέραν της πολυετούς του ακαδημαϊκής εμπειρίας, ο Καθ. Λοής εργάστηκε στους τομείς των επενδυτικών και χρηματιστηριακών υπηρεσιών, και στη ναυτιλιακή βιομηχανία.

Από τις νομισματικές και χρηματοοικονομικές κρίσεις έως την επικράτηση των δασμών: Πώς αλλάζει η παγκόσμια οικονομία και η Ε.Ε

Οι χρηματοοικονομικές και νομισματικές κρίσεις αποτελούν σημαντικές προκλήσεις για τις εθνικές και παγκόσμιες οικονομίες. Πρόκειται για φαινόμενα που μπορούν να αποσταθεροποιήσουν τις αγορές, να οδηγήσουν σε ύφεση και να επηρεάσουν βαθιά τη ζωή των πολιτών. Η ανθρώπινη συμπεριφορά, ακόμη και με σύγχρονα επιστημονικά εργαλεία, παραμένει δύσκολο να προβλεφθεί. Στην ιστορία των χρηματοοικονομικών κρίσεων, η ψυχολογία του όχλου παίζει καθοριστικό ρόλο, οδηγώντας σε παρορμητικές και ευμετάβλητες επενδυτικές συμπεριφορές.

Σύμφωνα με τον Charles Kindleberger (2006), οι χρηματοοικονομικές κρίσεις ακολουθούν τέσσερα στάδια:

1. **Αρχικό εξωτερικό γεγονός** (πόλεμος, ταραχές, κλπ.) έχει ως αποτέλεσμα την αλλαγή των προσδοκιών που έχουν σχέση με την οικονομική ανάπτυξη και γεννά νέες δυνατότητες κερδοφορίας
2. **Άνοδος τιμών και συμπεριφορά αγέλης**, με αυξημένη δανειακή εξάρτηση.
3. **Ρευστοποίηση κερδών από τους πρώτους επενδυτές**, που οδηγεί σε επιβράδυνση των αγορών.
4. **Πτώση τιμών και κρίση ρευστότητας**, με πανικό και μαζικές πωλήσεις.

Άλλωστε η έλλειψη χρημάτων και ρευστότητας είναι η ρίζα όλων ή σχεδόν όλων των κακών. Η έλλειψη ρευστότητας, η πτώση των χρηματιστηριακών αξιών και η αδυναμία περαιτέρω τιτλοποίησης απαιτήσεων, είναι λόγοι να ωθήσουν τις τράπεζες στην αναζήτηση καταθετών και καταθέσεων προκειμένου να χρηματοδοτήσουν την ανάπτυξή τους.

Στην ιστορία των χρηματοοικονομικών κρίσεων, η ψυχολογία του όχλου παίζει καθοριστικό ρόλο, οδηγώντας σε παρορμητικές και ευμετάβλητες επενδυτικές συμπεριφορές.

Αποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας εξεύρεσης κεφαλαίων θα ήταν και η παροχή υψηλότερων επιτοκίων στις διάφορες μορφές καταθέσεων ώστε να τους προσελκύσουν.

Οι χρηματοοικονομικές κρίσεις που εξελήχθηκαν στο παγκόσμιο σύστημα είναι πολλές και σημαντικές. Μέσα στα πλαίσια αυτού του άρθρου, θα ήταν χρήσιμο και ενδιαφέρον να γίνει αναφορά σε κάποια παραδείγματα διεθνών κρίσεων χρέους που στιγμάτισαν τις ίδιες τις χώρες αλλά και την παγκόσμια οικονομία, χαρακτηρίστηκαν ως παγκόσμια

οικονομικά σοκ, αλλά στη σημερινή εποχή είναι άγνωστες στην πλειοψηφία του παγκόσμιου πληθυσμού. Στη πιο κάτω ανάλυση θα γίνει σύντομη αναφορά σε συγκεκριμένες περιόδους αλλά και σε τεχνικούς και χρηματοοικονομικούς όρους σε μια προσπάθεια να γίνει, όσο το δυνατό, πιο κατανοητή η κατάσταση στην οποία περιήλθε η παγκόσμια οικονομία και ποιες ήταν οι συνέπειες αυτών των χρηματοοικονομικών και νομισματικών “καταιγίδων”.

Η Μεγάλη Ύφεση (1929)

Η κατάρρευση του Χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης το 1929 σηματοδότησε την αρχή μιας από τις χειρότερες οικονομικές κρίσεις στην ιστορία. Οδήγησε σε τεράστια ανεργία, πτώση της παραγωγής και προστατευτισμό, καθώς πολλές χώρες επέβαλαν δασμούς στις εισαγωγές τους.

Η Πετρελαϊκή Κρίση (1973)

Η απόφαση του ΟΠΕΚ να μειώσει την παραγωγή πετρελαίου και να αυξήσει τις τιμές οδήγησε σε πληθωρισμό, στασιμότητα και κρίση στο παγκόσμιο εμπόριο. Οι δυτικές οικονομίες επλήγησαν σημαντικά, ενώ αναπτύχθηκαν νέες πολιτικές ενεργειακής αυτάρκειας.

Η Ασιατική Χρηματοοικονομική Κρίση (1997)

Ξεκινώντας από την Ταϊλάνδη, η κρίση επεκτάθηκε γρήγορα σε πολλές ασιατικές χώρες, με αποτέλεσμα την κατάρρευση των νομισμάτων τους και τη μαζική φυγή κεφαλαίων. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) επενέβη με προγράμματα διάσωσης, αλλά οι πολιτικές λιτότητας που επέβαλε επιδείνωσαν την κρίση.

Η Παγκόσμια Χρηματοπιστωτική Κρίση (2008)

Η κρίση ξεκίνησε από τις ΗΠΑ, λόγω της φούσκας των ενυπόθηκων δανείων υψηλού κινδύνου, και εξαπλώθηκε παγκοσμίως. Οι τράπεζες κατέρρευσαν, οι κυβερνήσεις αναγκάστηκαν να διασώσουν μεγάλες επιχειρήσεις, και η οικονομία εισήλθε σε ύφεση.

Η Κρίση Χρέους της Ευρωζώνης (2010-2015)

Η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Πορτογαλία και άλλες χώρες της ΕΕ αντιμετώπισαν σοβαρά προβλήματα χρέους, οδηγώντας σε πακέτα διάσωσης από την ΕΕ και το ΔΝΤ. Η πολιτική λιτότητας που εφαρμόστηκε επέφερε κοινωνικές αναταραχές και ύφεση σε πολλές χώρες.

Κυπριακή οικονομική Κρίση (2012-13)

Θα ήταν παράλειψη αν δεν κάναμε αναφορά στη Κυπριακή Οικονομική Κρίση, η οποία ταρακούνησε τα “θεμέλια” του κράτους. Η οικονομική κρίση που ξεκίνησε το 2012, υπήρξε η μεγαλύτερη οικονομική κρίση που γνώρισε η Κυπριακή Δημοκρατία. Κύρια αιτία της κρίσης υπήρξε η μεγάλη έκθεση των κυπριακών τραπεζών σε Ελληνικά ομόλογα, που κουρεύτηκαν την άνοιξη του 2012.

Τον Σεπτέμβριο του 2011, η κυπριακή οικονομία υποβαθμίστηκε απ’ όλους τους μεγάλους οίκους αξιολόγησης. Είχε προηγηθεί η μεγάλη έκρηξη στη βάση «Ευάγγελος Φλωράκης». Παρά τον χαμηλό της πληθυσμό και τη μικρή της οικονομία, η Κύπρος έχει ιδιαίτερα ανεπτυγμένο τραπεζικό κλάδο. Μετά το «κούρεμα» του Ελληνικού χρέους, η έκθεση των κυπριακών τραπεζών σ’ αυτό άγγιξε τα 22δισ. Ευρώ, πόσο μεγαλύτερα από το εγχώριο προϊόν της Κύπρου. Το διακρατικό δάνειο που είχε λάβει η Κύπρος από τη Ρωσία ύψους 2,5 δισ ευρώ, ικανό για να καλύψει τις δανειακές ανάγκες της Κύπρου μέχρι το πρώτο τρίμηνο του 2013, ήταν πλέον ανεπαρκές.

Μετά από την υποβάθμιση της κυπριακής οικονομίας από τον οίκο Moody’s, στις 13 Μαρτίου 2012, και από τον οίκο Fitch, στις 25 Ιουνίου 2012, η Κύπρος αιτήθηκε την ένταξή της στον Ευρωπαϊκό μηχανισμό στήριξης. Αντιπροσωπεία της τρόικας κατέφθασε στην Κύπρο, στις 25 Ιουνίου 2012, και διαπραγματεύτηκε με την κυβέρνηση του νησιού τους όρους του δανείου. Η κυπριακή κυβέρνηση εξέφρασε τη διαφωνία της στο αρχικό σχέδιο και οι διαπραγματεύσεις συνεχίστηκαν τους επόμενους μήνες. Στις 30 Νοεμβρίου 2012, η κυπριακή κυβέρνηση συμφώνησε με την τρόικα τους όρους διάσωσης της κυπριακής οικονομίας, απομένοντας μόνο να συμφωνηθεί το ακριβές ποσό της αναχρηματοδότησης των τραπεζών. Η συμφωνία περιλάμβανε λήψη μέτρων, όπως περικοπές σε μισθούς και κοινωνικές παροχές, επιπλέον φορολόγηση ειδών πολυτελείας, καυσίμων, τυχερών παιχνιδιών κλπ.

● Σήμερα, το 2025, η Κύπρος παρουσιάζει σταθερή οικονομική ανάπτυξη, αλλά αυτό δεν πρέπει να μας παραπλανεί. Προβλήματα υπάρχουν, όπως η ακρίβεια, η ενεργειακή κρίση και το στεγαστικό. Επίσης, θα πρέπει η πολιτεία να πάρει στα σοβαρά και να εγκύψει στα θέματα που αφορούν τη δημοσιονομική σταθερότητα και το έλλειμμα των τρεχουσών συναλλαγών, διασφαλίζοντας ένα βιώσιμο και ευημερούν μέλλον για τους πολίτες της.

Στις 16 Μαρτίου 2013 επήλθε συμφωνία με την κυπριακή κυβέρνηση στο ποσό των 10 δισ. Ευρώ. Αποφασίστηκε επίσης να αντληθούν επιπλέον 5,8 δισ Ευρώ με φορολόγηση –

«κούρεμα» των καταθέσεων στις κυπριακές τράπεζες. Το κούρεμα ορίστηκε στο 6,7% για καταθέσεις έως 100.000 Ευρώ και 9,9% για καταθέσεις που υπερβαίνουν τα 100.000 Ευρώ. Η συμφωνία απορρίφθηκε από το κυπριακό κοινοβούλιο στις 19 Μαρτίου 2013 με 36 ψήφους κατά, 19 αποχές και μία απουσία.

Στις 25 Μαρτίου οι υπουργοί οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο κατέληξαν σε νέο σχέδιο, με βάση το οποίο «κουρεύονται» κατά 40% οι καταθέσεις των κυπριακών τραπεζών που υπερβαίνουν τα 100.000 Ευρώ και συγχωνεύονται οι τράπεζες Κύπρου και Λαϊκή.

Είναι γνωστό ότι η κυπριακή οικονομική κρίση του 2012-2013 αποτέλεσε μια από τις πιο δύσκολες περιόδους στην ιστορία της χώρας. Η κρίση κορυφώθηκε με την ανάληψη της θέσης του Υπουργού Οικονομικών από τον Χάρη Γεωργιάδη τον Απρίλιο του 2013, ο οποίος ανέλαβε το δύσκολο έργο της σταθεροποίησης της οικονομίας. Παρά τις δυσκολίες, η κυπριακή οικονομία άρχισε να ανακάμπτει τα επόμενα χρόνια. Η κυβέρνηση προχώρησε σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, βελτιώνοντας το επιχειρηματικό περιβάλλον και προσελκύοντας ξένες επενδύσεις. Ο τουρισμός, η ναυτιλία και ο τομέας των υπηρεσιών συνέβαλαν σημαντικά στην ανάκαμψη. Το 2016, η Κύπρος εξήλθε επιτυχώς από το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής, έχοντας επιτύχει θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης.

Από τότε, η κυπριακή οικονομία συνέχισε να αναπτύσσεται, αν και αντιμετώπισε προκλήσεις, όπως η πανδημία COVID-19 το 2020, που επηρέασε αρνητικά τον τουρισμό και άλλους τομείς. Ωστόσο, με την εφαρμογή στοχευμένων μέτρων στήριξης και την αξιοποίηση ευρωπαϊκών πόρων, η οικονομία ανέκαμψε γρήγορα. Σήμερα, το 2025, η Κύπρος παρουσιάζει σταθερή οικονομική ανάπτυξη, αλλά αυτό δεν πρέπει να μας παραπλανεί. Προβλήματα υπάρχουν, όπως η ακρίβεια, η ενεργειακή κρίση και το στεγαστικό. Επίσης, θα πρέπει η πολιτεία να πάρει στα σοβαρά και να εγκύψει στα θέματα που αφορούν τη δημοσιονομική σταθερότητα και το έλλειμμα των τρεχουσών συναλλαγών, διασφαλίζοντας ένα βιώσιμο και ευημερούν μέλλον για τους πολίτες της.

Η επιβολή δασμών από τις ΗΠΑ και οι επιπτώσεις στην παγκόσμια Οικονομία – Ο ρόλος της ΕΕ και οι εσωτερικές αντιφάσεις της

Η επιβολή δασμών αποτελεί ένα από τα πιο πολυσυζητημένα ζητήματα στην παγκόσμια οικονομία. Οι Ηνωμένες Πολιτείες χρησιμοποιούν τους δασμούς ως εργαλείο προστατευτισμού και διαπραγμάτευσης, ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) υιοθετεί αντίστοιχες πρακτικές τόσο σε σχέση με τρίτες χώρες όσο και εντός των συνόρων της, γεγονός που οδηγεί σε οικονομικές αντιφάσεις. Στην ενότητα αυτή θα αναλύσουμε πώς

οι δασμοί των ΗΠΑ επηρεάζουν την παγκόσμια οικονομία, πώς αντιδρά η ΕΕ και πώς οι εσωτερικές της πολιτικές οδηγούν σε αυτοεγκλωβισμό.

Οι Δασμοί των ΗΠΑ και η Παγκόσμια Αγορά

Η επιβολή δασμών από τις Ηνωμένες Πολιτείες έχει δύο βασικούς στόχους:

1. Προστασία της εγχώριας βιομηχανίας

Οι δασμοί αυξάνουν την τιμή των εισαγόμενων προϊόντων, καθιστώντας τα λιγότερο ανταγωνιστικά έναντι των εγχώριων αγαθών. Αυτό μπορεί να ενισχύσει την εσωτερική παραγωγή, αλλά ταυτόχρονα πλήττει τις επιχειρήσεις που βασίζονται σε εισαγόμενες πρώτες ύλες και ανταλλακτικά.

2. Μείωση του εμπορικού ελλείμματος

Οι ΗΠΑ προσπαθούν να περιορίσουν το εμπορικό τους έλλειμμα, ιδίως απέναντι σε χώρες όπως η Κίνα, η οποία έχει μεγάλο πλεόνασμα στο διμερές εμπόριο. Οι δασμοί καθιστούν τα κινεζικά προϊόντα ακριβότερα, ενθαρρύνοντας έτσι την αγορά εγχώριων προϊόντων.

Παρά τις προθέσεις αυτές, οι δασμοί έχουν προκαλέσει αλυσιδωτές αντιδράσεις που επηρεάζουν την παγκόσμια οικονομία:

- **Αύξηση του κόστους των καταναλωτικών αγαθών:** Οι εταιρείες που εισάγουν πρώτες ύλες από το εξωτερικό επιβαρύνονται με υψηλότερα κόστη, τα οποία μετακυλίσονται στους καταναλωτές.
- **Εμπορικοί πόλεμοι:** Οι χώρες που πλήττονται από τους αμερικανικούς δασμούς απαντούν με αντίποινα, δημιουργώντας ένα φαύλο κύκλο.
- **Αποσταθεροποίηση της εφοδιαστικής αλυσίδας:** Οι δασμοί έχουν διαταράξει τις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες, καθώς πολλές πολυεθνικές εταιρείες εξαρτώνται από εισαγόμενα προϊόντα και εξαρτήματα.

Χαρακτηριστικά Παραδείγματα των Δασμών των ΗΠΑ

- Το 2018, η κυβέρνηση Τραμπ επέβαλε δασμούς σε κινεζικά προϊόντα αξίας άνω των 360 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Η Κίνα αντέδρασε επιβάλλοντας δικούς της δασμούς σε αμερικανικά προϊόντα.
- Το 2023, η κυβέρνηση Μπάιντεν διατήρησε πολλούς από αυτούς τους δασμούς, ενώ το 2024, οι ΗΠΑ επέβαλαν αυξημένους δασμούς σε διάφορα κινεζικά αγαθά, όπως Ηλεκτρικά αυτοκίνητα: επιβολή δασμού 100%, Μπαταρίες ηλεκτρικών οχημάτων (δασμός 25%), Ηλιακές κυψέλες (δασμός 50%), και Ημιαγωγοί (μικροτσιπ) αύξηση δασμών κατά 50% από την 1η Ιανουαρίου 2025.

- Το 2025, η κυβέρνηση Τραμπ ανακοίνωσε την επιβολή δασμών 25% στα εισαγόμενα αυτοκίνητα για την ενίσχυση της εγχώριας βιομηχανίας. Παράλληλα, εξετάζει δασμούς σε ημιαγωγούς και φαρμακευτικά προϊόντα, ενώ απειλεί με αντίμετρα χώρες που φορολογούν αμερικανικές τεχνολογικές εταιρείες. Αυτές οι πολιτικές έχουν προκαλέσει αντιδράσεις από την ΕΕ, η οποία εξετάζει αντίποινα.

Οι Αντιδράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η ΕΕ συχνά προσπαθεί να ακολουθήσει μια πιο μετριοπαθή πολιτική στο διεθνές εμπόριο, αλλά δεν μένει αμέτοχη. Έχει απαντήσει στις αμερικανικές επιθέσεις με αντίμετρα, ενώ παράλληλα επιβάλλει και δικές της δασμολογικές πολιτικές.

- **Δασμοί στις εισαγωγές κινεζικών ηλεκτρικών οχημάτων:** Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα επιβάλει προσωρινούς αντισταθμιστικούς δασμούς στις εισαγωγές ηλεκτρικών οχημάτων από την Κίνα, με στόχο να προστατεύσει τις ευρωπαϊκές αυτοκινητοβιομηχανίες από τον φθηνότερο ανταγωνισμό.
- **Διαμάχες με τις ΗΠΑ για τις επιδοτήσεις της πράσινης βιομηχανίας:** Το πρόγραμμα “Inflation Reduction Act” των ΗΠΑ, το οποίο επιδοτεί τις αμερικανικές βιομηχανίες καθαρής ενέργειας, έχει προκαλέσει έντονες αντιδράσεις στην Ευρώπη, που το βλέπει ως αθέμιτο ανταγωνισμό.

Η Αντίφαση της ΕΕ: Δασμοί στο Εσωτερικό της

Εκτός από την εξωτερική εμπορική της πολιτική, η ΕΕ έχει ένα πολύπλοκο δασμολογικό καθεστώς που συχνά επιβαρύνει τα ίδια τα κράτη-μέλη της.

1. Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) και δασμοί στα τρόφιμα

- Η ΕΕ επιβάλλει δασμούς σε εισαγόμενα αγροτικά προϊόντα από τρίτες χώρες για να προστατεύσει τους Ευρωπαίους αγρότες. Ωστόσο, αυτό αυξάνει τις τιμές των τροφίμων, επιβαρύνοντας τους καταναλωτές.
- Επιπλέον, οι αγροτικές επιδοτήσεις δημιουργούν ανισότητες μεταξύ των κρατών-μελών, με τις πλούσιες χώρες να επωφελούνται περισσότερο.

2. Δασμοί και περιορισμοί εντός της ΕΕ

- Παρότι η ΕΕ είναι μια ενιαία αγορά, υπάρχουν περιπτώσεις όπου δασμοί ή φόροι δημιουργούν εμπόδια στο εσωτερικό της.
- Παραδείγματα περιλαμβάνουν την αυστηρή φορολόγηση των καυσίμων σε ορισμένες χώρες, που καθιστά ακριβότερη τη μεταφορά προϊόντων από ένα κράτος-μέλος σε άλλο.

3. Διαμάχες για τις ψηφιακές υπηρεσίες

- Ορισμένες χώρες, όπως η Γαλλία, έχουν επιβάλει ειδικούς φόρους σε αμερικανικούς τεχνολογικούς κολοσσούς (Google, Facebook, Amazon). Η ΕΕ προσπαθεί να επιβάλει έναν ενιαίο ψηφιακό φόρο, αλλά συναντά αντιδράσεις από τα κράτη-μέλη.

Πού Οδηγεί Αυτή η Κατάσταση;

Η συνεχής επιβολή δασμών και αντιδράσεων μεταξύ των μεγάλων οικονομιών (ΗΠΑ, ΕΕ, Κίνα) δημιουργεί μια ασταθή παγκόσμια οικονομία, με τις εξής συνέπειες:

- **Πληθωριστικές πιέσεις:** Η αύξηση των τιμών λόγω δασμών επιβαρύνει τους καταναλωτές.
- **Μείωση της ανάπτυξης:** Οι περιορισμοί στο εμπόριο πλήττουν την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα.
- **Αποβιομηχανοποίηση της Ευρώπης:** Οι υψηλοί φόροι και δασμοί εντός της ΕΕ ενδέχεται να οδηγήσουν σε αποεπένδυση από μεγάλες επιχειρήσεις που προτιμούν χώρες με χαμηλότερο κόστος παραγωγής.

Επίλογος

Εν κατακλείδι, οι χρηματοοικονομικές και νομισματικές κρίσεις έχουν αφήσει βαθιά χαραγμένο το αποτύπωμά τους στην παγκόσμια οικονομία, από το κραχ του 1929 μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Εμβληματικές κρίσεις, όπως η πετρελαϊκή κρίση του 1973, η κρίση του Μεξικού το 1994 (γνωστή ως Tequila Crisis), η κατάρρευση της οικονομίας της Αργεντινής το 2001, η κρίση της Βραζιλίας στα τέλη της δεκαετίας του '90, η ασιατική οικονομική κρίση του 1997, η κρίση χρέους της Ευρωζώνης (2010-2015) και η κυπριακή

η ιστορία μάς διδάσκει ότι οι κρίσεις είναι αναπόφευκτες, αλλά η προνοητικότητα, η σταθερή νομισματική πολιτική και η σωστή οικονομική διαχείριση μπορούν να περιορίσουν τις επιπτώσεις τους.

κρίση του 2012-2013, ανέδειξαν τις αδυναμίες των τραπεζικών συστημάτων, την επικίνδυνη εξάρτηση από το εξωτερικό χρέος και την αστάθεια των νομισματικών πολιτικών.

Κάθε κρίση προκάλεσε σοβαρές κοινωνικές και οικονομικές αναταράξεις, οδηγώντας χώρες σε βαθιά ύφεση, υψηλά ποσοστά ανεργίας και κοινωνικές

αναταραχές. Ωστόσο, αυτές οι κρίσεις αποτέλεσαν και μαθήματα για το μέλλον, οδηγώντας σε αναθεώρηση των νομισματικών πολιτικών, αυστηρότερη τραπεζική εποπτεία και βελτίωση των μηχανισμών διαχείρισης κινδύνου. Παράλληλα, ανέδειξαν τη σημασία της οικονομικής διαφοροποίησης και της ανθεκτικότητας των συστημάτων, προκειμένου να αποτραπούν νέες συστημικές καταρρεύσεις.

Σήμερα, με την παγκόσμια οικονομία να αντιμετωπίζει νέες προκλήσεις, όπως ο πληθωρισμός, οι γεωπολιτικές εντάσεις, η κλιματική αλλαγή και η τεχνολογική αναδιάρθρωση, η ιστορία μάς διδάσκει ότι οι κρίσεις είναι αναπόφευκτες, αλλά η προνοητικότητα, η σταθερή νομισματική πολιτική και η σωστή οικονομική διαχείριση μπορούν να περιορίσουν τις επιπτώσεις τους. Επιπλέον, η διεθνής συνεργασία και ο συντονισμός των οικονομικών πολιτικών θα είναι κρίσιμης σημασίας για την αποφυγή νέων χρηματοοικονομικών καταρρεύσεων.

Αναμένοντας τις εξελίξεις στην παγκόσμια οικονομία, διαφαίνεται ότι οι κεντρικές τράπεζες θα συνεχίσουν να κινούνται με προσεκτικά βήματα ως προς τη νομισματική σύσφιξη, ενώ τα κράτη θα χρειαστεί να επανεξετάσουν τα δημοσιονομικά τους περιθώρια ώστε να στηρίξουν την ανάπτυξη. Η τεχνητή νοημοσύνη, η αυτοματοποίηση και η ψηφιοποίηση των οικονομικών συστημάτων ενδέχεται να μετασχηματίσουν την αγορά εργασίας και τις επενδυτικές τάσεις, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες αλλά και κινδύνους.

Ειδικότερα, στις ΗΠΑ, το υψηλό δημόσιο χρέος και οι διαρθρωτικές προκλήσεις, όπως η ανισότητα και η γήρανση του πληθυσμού, αποτελούν κρίσιμους παράγοντες που θα καθορίσουν τη μακροπρόθεσμη οικονομική σταθερότητα της χώρας. Επιπλέον, η οικονομία των ΗΠΑ επηρεάζεται από τις μεταβαλλόμενες γεωπολιτικές ισορροπίες, με τις εμπορικές σχέσεις με την Κίνα και την Ευρώπη να διαμορφώνουν ένα αβέβαιο τοπίο για τις εξαγωγές και τη βιομηχανική παραγωγή.

 Η κατανόηση του παρελθόντος, η προσαρμογή στις σύγχρονες προκλήσεις και η ενίσχυση της ανθεκτικότητας των οικονομιών είναι οι βασικοί παράγοντες που θα καθορίσουν το μέλλον.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η ΕΚΤ αντιμετωπίζει το δίλημμα μεταξύ της ανάγκης για περιοριστική νομισματική πολιτική και της στήριξης των οικονομιών που βρίσκονται σε κίνδυνο ύφεσης. Παράλληλα, η ενεργειακή κρίση, οι επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία και η μετάβαση σε μια πιο πράσινη οικονομία αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες που θα επηρεάσουν την ανάπτυξη στην περιοχή. Η διαφοροποίηση των

πηγών ενέργειας και η ενίσχυση της βιομηχανικής αυτονομίας είναι στρατηγικοί στόχοι που θα διαμορφώσουν τη μελλοντική οικονομική πορεία της ΕΕ. Επιπρόσθετα, η δημογραφική γήρανση, οι ανισότητες μεταξύ των κρατών-μελών και η ανάγκη για μεγαλύτερη πολιτική συνοχή δημιουργούν πρόσθετες προκλήσεις για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της Ένωσης.

Επομένως, η κατανόηση του παρελθόντος, η προσαρμογή στις σύγχρονες προκλήσεις και η ενίσχυση της ανθεκτικότητας των οικονομιών είναι οι βασικοί παράγοντες που θα καθορίσουν το μέλλον. Μια βιώσιμη και ισορροπημένη οικονομική στρατηγική, βασισμένη στη σταθερότητα, την καινοτομία και την κοινωνική συνοχή, μπορεί να οδηγήσει σε ένα πιο ασφαλές οικονομικό περιβάλλον για τις επόμενες δεκαετίες. Η επένδυση στην εκπαίδευση, την τεχνολογική ανάπτυξη και τις “πράσινες” επενδύσεις θα αποτελέσει κρίσιμο παράγοντα για την οικονομική ανθεκτικότητα τόσο των ΗΠΑ όσο και της ΕΕ, επιτρέποντας στις οικονομίες τους να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του μέλλοντος με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα. Σε έναν διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο, η ικανότητα προσαρμογής και η καινοτομία θα είναι τα κλειδιά για τη διατήρηση της οικονομικής σταθερότητας και της ανάπτυξης. Ο δρόμος προς το μέλλον απαιτεί στρατηγικό σχεδιασμό, συνεργασία και αφοσίωση σε πολιτικές που θα ενισχύσουν τη μακροπρόθεσμη ευημερία
